

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BÖLÜM TERCİHLERİNİN VE TERCİH SONUÇLARININ İSTATİSTİKİ ANALİZLER İLE İNCELENMESİ

ÖZ

Melike DEMİRCİ¹

Bu çalışmada, genel olarak, üniversite çağındaki öğrencilerin bölüm tercihi yaparken hangi faktörlerden etkilenebilecekleri ve bu faktörlerin öğrencilerin bölüm memnuniyetleri üzerindeki etkileri araştırılmak istenmektedir. Bu amaçla başlatılan çalışmanın evreni, çalışmanın yapıldığı dönemde ülke çapında tercih yapacak ve yapmış olan tüm öğrenciler olarak belirlenmiştir. Ancak, zaman kısıtı nedeniyle tüm öğrencilere ulaşamadığı için, evrenden örneklem alım yoluna gidilmiştir. Örneklem; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinin Fen Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler ile Mühendislik Fakültelerinin öğrencileri olarak belirlenmiştir. Fakültelerin farklı bölümlerinde öğrenim görmekte olan 433 öğrenciden, ulusal ve uluslararası birçok çalışma taranarak elde edilen yeni bir anket yardımı ile bilgiler toplanmış, yöntem ve analizler uygulanmıştır. Bahsi geçen yöntem ve analizler; “Tek Yönlü Varyans Analizi”, “Güvenilirlik Analizi”, ve “Korelasyon Analizi”dir. Uygulanan yöntem ve analizler sonucunda; öğrencilerin bölüm tercihlerini etkileyebilecek faktörler “kişilik yapısı” ile “kişisel, ailevi ve çevresel faktörler” olarak bulunmuştur. Ayrıca; öğrencilerin kişilik yapılarına uygun, destek alarak üniversite ve bölüm tercihi yaptıklarında bölümlerinden memnuniyetlerinin yükseldiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğrenciler, Bölüm Tercihi, Bölüm Memnuniyeti.

THE EXAMINATION WHICH UNIVERSITY STUDENTS' SECTION CHOICE AND CHOICE RESULTS WITH STATISTICAL ANALYSIS

ABSTRACT

In this study, generally, it wants that searches the students who are at university age doing university section choice, can be affected from which factors and these factors' affects on section satisfaction. Study's, which is started for this aim, nature was determined as students who chose and will be chosen to section at country-wide at study's period. But, because of not reach all students due to time limitation, removed sample from nature. Sample; was determined as students of Faculties of Arts and Sciences, Economics and Administrative Sciences and Engineering. Method and analysis was made under cover of informations from 433 students, who was majoring at different sections of faculties, with by way of an new survey which is prepared by scanning the national and international studies. Method and analysis, which were mentioned, are; “One Way Variance Analysis”, “Reliability Analysis” and “Correlation Analysis”. Result to test and analysis, the factors, which can affect to section choices, were found as “individuality structure”, “individual, domestic and environmental factors”. Also; when students make choice for university and section with available for their individuality structure, getting supports too, it is seen that their satisfaction from sections increase.

Key Words: Students, Section Choice, Section Satisfaction.

¹ Arş. Gör. , OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü

KARİYER SEÇİMİ İLE İLGİLİ KURAMSAL AÇIKLAMALAR

Bireylerin, üniversite çağlarına kadar okullarda görmüş oldukları eğitimler genellikle birbirinden farklı olmaktadır. Farklılıklar, eğitim aynı olsa bile; öğrencilerin kapasiteleri, karakterleri, yakın veya uzak çevrelerinden ya da başka nedenlerden kaynaklanabilmekte ve bireylerin hayatlarını büyük oranda etkileyebilmektedir. Bireylerin hayatlarını bu denli etkileyebilecek eğitim ile ilgili kararlardan ikisi “üniversite ve üniversitede okuyacakları bölüm”dür.

Üniversite ve üniversite bölüm tercih kararı, başta tercihi yapacak olan bireyler olmak üzere, onların ailelerini hatta ülkeyi etkileyebilmekte, bu nedenle üzerinde durulması gereken bir konu olarak görülmektedir. Bu konuda yapılmış birçok uluslararası çalışma bulunmasına rağmen, ülkemizde bu konudaki çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı bilinmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, eksikliği az da olsa giderebilmektir.

Konu ile ilgili ulusal çalışmalardan bazıları şunlardır:

Doğan, Saraçlı ve Kaygısız², Osmangazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'ne 2003-2004 eğitim öğretim yılında kayıt yaptıran farklı bölümlerdeki birinci sınıf öğrencilerinin devam ettikleri bölümlerden memnun olup olmadıklarını ve bölümlerini değiştirmeyi isteyip istemediklerini araştırmışlardır. Çalışmada kullanılan veriler, 150 birinci sınıf öğrencisine uygulanan anket aracılığı ile derlenmiş ve bu verilere uygulanan Ridit Analizi sonucunda anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Erol, Yergin ve Mercan³, üniversitelerde özellikle lisans programlarının açılmasında etkili olan öğrenci tercihlerini sorgulamışlardır. Bu sorgulamada, Hakkâri Üniversitesi'nin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi) ve Eğitim Fakültesinde (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliğinde) okuyan 170 öğrenci üzerinde yapılan araştırmanın bulguları temel alınmıştır. Öğrencilerin bu bölümleri tercih etmelerinin en önemli sebepleri içinde “isteyerek tercih ettim” seçeneğinde birleşmiştir. Araştırmanın bulgularından hareketle üniversitelerin

²Doğan İ., Saraçlı S. ve Kaygısız Z. “Üniversiteye Yerleşen Öğrencilerin Bölüm Memnuniyetlerinin Ridit Analizi ile İncelenmesi ve Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Birinci Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”, **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, 2005, ss. 175-184.

³ Erol A., Yergin H. ve Mercan M. “Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinin Belirleyicileri: Hakkari Örneği”, **Hakkari Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt:4, No:2, 2012, ss. 1-9.

hedef belirlerken ve vizyon oluştururken nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda öneriler geliştirilmiştir.

Gavcar, Bulut ve Karabulut⁴, Muğla Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin fakülteyi tercih nedenlerini ve öğrencilerin Muğla'ya geldikten sonraki görüşlerini araştırmışlardır. Buna göre, öğrenciler büyük oranda düşük puandan dolayı tercih yapmışlar, Muğla ve Muğla halkı hakkındaki düşüncelerinin büyük oranda olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, normal öğretim öğrencileri ikinci öğretim öğrencilerine göre daha yüksek puanlara sahip olup eğitim kalitesinden daha fazla memnun oldukları bulunmuştur.

Gülcan, Kuştepe ve Aldemir⁵, bir grup üniversite öğrencisinin öğrenim görmekte oldukları okuldan duydukları doyum derecesini ve bu durumu yarattığı varsayılan faktörleri araştırmışlardır. Oluşturdukları anket formunu Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce İşletme Fakültesi 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulamışlar ve öğrencilerin doyumlarını “akademik etkenler”, “sosyal olanaklar”, “beklentiler” ile “kişisel etkenler” gibi bağımsız değişkenlere göre ölçmüşlerdir. Araştırmaya göre doyumla istatistiksel olarak önemli düzeyde ilişkili değişkenler; cinsiyet, yaş ve önceden bilgilenmek, bölüm eğitim kalitesi, öğretim üyesi performansı, ders içi ve dışı iletişim ile ders kitapları olarak sıralanmıştır.

Işık⁶, sosyal bilişsel kariyer teorisi temelli bir grup müdahalesinin üniversite öğrencilerinin kariyer kararı yetkinlik ve mesleki sonuç beklenti düzeylerine etkisini incelemiştir. Bu amaçla, Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda 2009-2010 öğretim yılında öğrenim gören öğrencilerden 321 öğrenciye Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği ile Mesleki Sonuç Beklentisi Ölçeğini uygulanmış ve ölçek ortalamalarının 1 standart sapma altı ve 1 standart sapma üstü arasında olan gönüllü öğrencilerden deney ve kontrol grupları oluşturmuştur. Araştırmaya, deney grubu için 16 (8 kız, 8 erkek) ve kontrol grubu 16 (8 kız, 8 erkek) olmak üzere 32 öğrenci dahil edilmiştir. Deney grubuna her biri 90'ar dakika olmak üzere 10 haftalık bir kariyer grup müdahalesi uygulanmıştır. Kontrol grubundaki öğrencilere ise hiçbir uygulama yapılmamıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön-test ve son-test karşılaştırmaları için

⁴ Gülcan Y., Kuştepe Y. ve Aldemir C. “Yükseköğretim’de Öğrenci Doyumu: Kuramsal Bir Çerçeve ve Görgül Bir Araştırma”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1, 2002, ss. 99-114.

⁵ Gülcan Y., Kuştepe Y. ve Aldemir C. “Yükseköğretim’de Öğrenci Doyumu: Kuramsal Bir Çerçeve ve Görgül Bir Araştırma”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1, 2002, ss. 99-114.

⁶ Işık, Erkan. *Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi Temelli Bir Grup Müdahalesinin Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Kararı Yetkinlik ve Mesleki Sonuç Beklenti Düzeylerine Etkisi*, Doktora Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2010.

Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği ile Mesleki Sonuç Beklentisi Ölçeği araştırmacı tarafından Türkçe'ye uyarlanarak kullanılmıştır. Bu araştırmada, ayrıca, öntest-sontest-izleme kontrol gruplu 2x3'lük karışık deneysel model ile Kovaryans Analizi (ANCOVA) tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, kontrol grubunda anlamlı bir farklılaşma gözlenmezken, uygulanan programın deney grubundaki öğrencilerin kariyer kararı yetkinlik beklentilerini ve mesleki sonuç beklentilerini anlamlı düzeyde arttırmada etkili olduğu gözlenmiştir. Ayrıca 3 ay sonrasında yapılan izleme testi sonucunda da bu etkinin kendini gösterdiği görülmüştür.

İkikat Tümer, Miran ve Birinci ⁷, Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin fakülte/yükseköğretim tercihlerini yaparken hangi hedefleri ve öncelikleri dikkate aldığını belirlemeye ve öğrenci profillerinin bu kararlardaki rollerini irdelemeye çalışmışlardır. Bu amaçla, bulanık eşli karşılaştırma yöntemi kullanılmış ve elde edilen veriler görünüşte ilgisiz regresyon (SUR) analizine tabi tutulmuştur, "saygın meslek sahibi olmak" öğrencilerin fakülte tercihlerindeki en önemli hedef olarak belirlenmiştir.

İyem ve Erol ⁸, bireysel kariyer planlarını şekillendirme aşamasındaki üniversite son sınıf öğrencilerinin kariyer seçimleri ile kişilik ve demografik özellikleri arasındaki ilişkilerin ortaya konması amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda çalışma kapsamında veri toplama tekniklerinden anket uygulaması yapılmıştır. Uygulanan bu anketin içeriği ise katılımcıların mesleki yönelimlerine, demografik özelliklerini ve kişilik özelliklerini belirleme yönelik ifadelerden oluşmuştur. Katılımcıların kişilik özelliklerini belirlemek amacıyla beş faktör kişilik ölçeği kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda mesleki yönelime demografik özelliklerin ve bazı kişilik özelliklerinin etkisinin bulunduğu ilişkin bulgulara ulaşılmıştır.

Kırdök ⁹, geliştirilen bilgiyi işleme kuramı temelli mesleki grup rehberliği programının mesleki karar verme sürecinde olan lise dokuzuncu sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk, mesleki kararsızlık ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan

⁷ İkikat Tümer E., Miran B. ve Birinci A. "Bulanık Eşli Karşılaştırma Yöntemiyle Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Fakülte Tercihlerini Belirleyen Hedeflerinin Analizi", **Atatürk Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, 10. Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı, 2009, ss. 119-136.

⁸ İyem C. ve Erol E. "Mesleki Yönelimlerde Bireylerin Kişilik ve Demografik Özelliklerinin Rolü; Sakarya Üniversitesi İşletme Bölümü Örneği", **Sakarya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt:5, No:1, 2013, ss. 137-146.

⁹ Kırdök, Oğuzhan. **Bilişsel Bilgiyi İşleme Yaklaşımına Göre Geliştirilen Mesleki Karar Verme Programının Sınanması**, Doktora Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2010.

inançlarına etkisini sınınamıştır. Araştırmada 2x2 faktörlü ve tekrar ölçümlü (iki grup ve iki ölçüm) desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu Adana Merkez İlçesi Seyhan Şehit Temel Cingöz Lisesi dokuzuncu sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın deney ve kontrol grubunu oluşturmak için iki dokuzuncu sınıf tesadüfi olarak belirlenmiş ve yine tesadüfi olarak biri kontrol diğeri ise deney grubu olarak atanmıştır. Deney grubunu oluşturan sınıf 29 (15 kız 14 erkek), kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin sınıf ise 30 (17 kız, 13 erkek) öğrenciden oluşmuştur. Öğrencilerin mesleki seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlarını ölçmek amacıyla Mesleki Seçimine İlişkin Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği, mesleki karar düzeylerini ölçmek amacıyla Mesleki Karar Envanteri ve mesleki olgunluk düzeylerini ölçmek amacıyla da Mesleki Olgunluk Envanteri kullanılmıştır. Araştırmada deney grubu ile kontrol grubunun mesleki olgunluk, mesleki karar ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar ile altölçeklerinin öntest-sontest puan ortalamalarının arasındaki farkın anlamlılığını incelemek amacıyla ilişkisiz gruplar için t testi yapılmıştır. Kalıcılığı test etmek amacıyla ise deney grubuna uygulanan mesleki karar ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar ölçekleri ile her iki ölçeğin alt ölçeklerinin sontest- izleme testi puan ortalamalarının farkının anlamlılığını, ilişkili gruplar için t testi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, araştırmada sınınanan bilişsel bilgiyi işleme dayalı mesleki karar verme programının genel akademik lise dokuzuncu sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerini yükseltmede, mesleki kararsızlık ve akılcı olmayan düşünceleri azaltmada etkili olduğu ortaya konulmuştur.

Koca ¹⁰, bireysel değerler ile kariyer tercihleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bu amaçla bireysel değerlerin alt boyutları olan “sükunet”, “evrensellik”, “bireysellik”, “olumlu olma” ve “başarma” ile kariyer tercihinin alt boyutları olan “teknik”, “fonksiyonel”, “bağımsızlık”, “saygınlık”, “rekabetçilik”, “özel yaşam”, “girişimcilik” ve “güvenlik” arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca bu alt boyutlar ile demografik değişkenler arasındaki ilişkiler de incelemeye tabi tutulmuştur. Çalışma evrenini Çukurova Üniversitesi’nin İşletme, İnşaat Mühendisliği, Türk Dili ve Edebiyatı ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümleri oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 192’sine ulaşarak gerekli veriler sağlanmıştır. Bu veriler SPSS programı ii aracılığı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın temel bulgusuna göre kariyer tercihinde en etkili değerlerin “evrensellik” ve “başarma” olduğu gözlenmiştir.

Pekkaya ve Çolak ¹¹, meslek seçiminde dikkate alınan çok sayıdaki kriteri Ahmadi vd.’lerinin 1995’deki çalışmasını dikkate alarak 6 ana kritere indirgemişler ve

¹⁰ Koca, Ayşe İpek. **Üniversite Öğrencilerinin Değerleri ve Bireysel Özellikleri ile Kariyer Tercihleri Arasındaki İlişki: Çukurova Üniversitesi’nde Bir Araştırma**, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2009

¹¹ Pekkaya M. ve Çolak N. “Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin AHP ile Belirlenmesi”, **Bülent Ecevit Üniversitesi The Journal of Academic Social Science Studies**, Cilt:6, Sayı:2, 2013, ss. 797-818.

Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) bölümlerinde lisans ve lisansüstü eğitim gören öğrenciler tarafından belirlenen kriterleri ikili karşılaştırmalı olarak değerlendirmişlerdir. Elde edilen anket sonuçlarına göre, cevapların tutarlılıklarını da dikkate alan Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) ile meslek seçiminde dikkate alınan kriterlerin önem derecelerinin göstergesi olan ağırlıkları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, başta “iş güvencesi” olmak üzere, “meslek kazançları” ve “kariyer imkânı” öğrencilerin meslek seçerken en önem verdiği kriterler olarak belirlenmiştir. Meslek seçimi yapılırken, söz konusu bu üç kriterin toplamda %64,35 ağırlığa sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca meslek seçiminde dikkate alınan bu kriterlerin ağırlıkları ve öğrencilerin demografik özelliklerine göre farklılıkları istatistiksel hipotez testleriyle değerlendirilmiştir. Farklılıklara yönelik istatistiksel hipotez testleri sonuçlarına göre; erkek öğrencilerin özellikle “meslek kazançları” kriterine, bayan öğrencilerin özellikle “iş güvencesi” kriterine, öğrenci ailelerinin ise gelir düzeyleri yükseldikçe “kariyer imkânı” kriterine daha çok önem verdikleri görülmüştür.

Pilavcı¹², değişen iş dünyası ile birlikte üniversite öğrencilerinin iş değerlerini belirlemeye ve iş değerleri ile kariyer seçimleri arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmeye çalışmıştır. Bu amaçla, Çukurova Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde okuyan öğrenciler üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre; Çukurova Üniversitesi öğrencileri, kariyer seçimlerinde en çok “güvenlik”, “başarı” ve “yaratıcılık” değerlerine önem verdikleri bulunmuştur.

Polat, Ardiç ve Özdemir¹³; lise son sınıf öğrencilerinin kariyer tercihinde etkili olan karar stratejilerinin, öz-yeterlilik inancının ve psikolojik danışmanlık rehberlik hizmetleri faktörlerinin öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyi üzerindeki etkisini incelemişlerdir. İlgili faktörlerin yaş, cinsiyet, eğitim görülen alan türü gibi demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadıklarını belirlemek ise çalışmanın diğer amacını oluşturmuştur. Araştırma kapsamındaki veriler, Sakarya ilindeki liselerde öğrenim gören 12. Sınıf öğrencilerine uygulanan standardize edilmiş anket ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre değişkenlerin mesleki olgunluk düzeyine etkisine bakıldığında; mesleki olgunluk ile karar stratejilerinin

¹² Pilavcı, Dilek. **Bilgi Çağında Değişen Kariyer Anlayışı ve Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Uygulama**, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2007.

¹³ Polat F. B., Ardiç K., Özdemir Y. “Bireysel Kariyer Planlamada Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Sakarya Devlet Okulları Örneği”, **İşletme Bilimi Dergisi (JOBS)**, Cilt:4, Sayı:1, 2016, ss. 29-65.

kararsızlık boyutu arasında istatistiki açıdan anlamlı, orta kuvvette ve negatif yönde bir ilişki saptanmıştır. Mesleki olgunluk ile mantıklı karar stratejisi ve genel öz-yeterlilik değişkeni arasında ise istatistiki açıdan anlamlı, orta kuvvette ve pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, PDR faaliyetlerinin ve işlevselliğinin ise mesleki olgunluk düzeyi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmüştür.

Sarpkaya ¹⁴, üniversiteye girişte öğrencilerin bireysel eğitim istemini etkileyen etmenleri belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın evreni, Aydın'daki Adnan Menderes Üniversitesinin lisans eğitimi yapan fakülte ve yüksekokullarının birinci sınıfındaki 1630 öğrenciden oluşmuştur. Yedi okuldaki öğrencilerin, 574'ü örnekleme alınmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli Likert tipi "Üniversiteye Girişte Bireysel Eğitim İstemini Etkileyen Etmenler Ölçeği"yle toplanmıştır. Ölçek, sekiz boyuttan oluşmuştur. Araştırmanın bazı bulguları şöyledir: Üniversiteye girişte bireysel eğitim istemini etkileyen etmenlere ilişkin öğrenci görüşleri, hiç bir boyutta cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Ölçeğin "bireysel hoşnutluk" boyutunda, öğrencilerin kalıcı hastalıklarının olup olmamasına göre; "yöneltme ve barınma" alt boyutunda, öğrencilerin annelerinin çalışıp çalışmadığına göre; "yöneltme" alt boyutunda ailenin dünya görüşüne göre; "istihdam" alt boyutunda yaşa göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca, üniversiteye girişte bireysel eğitim istemini etkileyen etmenlere ilişkin öğrenci görüşlerinin en düşük ortalamaya sahip olduğu boyutun da "tanıtım"; en yüksek ortalamaya sahip olduğu boyutun ise bireysel hoşnutluk boyutu olduğu görülmüştür.

Şahin, Zoraloğlu ve Fırat ¹⁵; üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarını, eğitsel hedeflerini, üniversite öğreniminden beklentilerini ve okudukları bölüme ilişkin memnuniyet durumlarını ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırmanın verileri, 13 kamu üniversitesinin birinci ve son sınıf öğrencilerinden hem nicel hem de nitel yolla toplanmıştır. Ölçek 1839 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlardan bazıları şunlardır: öğrencilerin yaşamlarında en çok önemsedikleri amaç "özel yetenek ve eğilimlerini kullanma"dır; öğrencilerin yarısından fazlasının hedefledikleri eğitim düzeyi, lisansüstü eğitim almaktır; "mesleğe hazırlama", öğrencilerin üniversiteden gerçekleştirmesini beklendikleri birinci öncelikli işlevdir; öğrencilerin okudukları bölümü tercih etmelerindeki en önemli iki etken "okudukları alanı sevmek" ve "mezun olunca iş bulma kolaylığı"dır ve öğrencilerin yaklaşık yarısı okudukları bölümdeki yaşantılarından memnundur.

¹⁴ Sarpkaya, Ruhi. "Üniversiteye Girişte Bireysel Eğitim İstemini Etkileyen Etmenler: Adnan Menderes Üniversitesi Örneği", **Adnan Menderes Üniversitesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**, Cilt:10, Sayı:1, 2010, ss. 449-488

¹⁵ Şahin İ., Zoraloğlu Y. R., Fırat N. Ş. "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, Cilt:17, Sayı:3, 2011, ss. 429-452.

Uzgörenler ¹⁶, diğer tüm değişkenleri sabit kabul ederek Dumlupınar Üniversitesinden lisans eğitim hizmetini talep eden iktisadi birim olarak öğrencilerin bireysel özellikleri ile mevcut eğitimden memnuniyetleri arasındaki ilişki boyutu incelenmiştir. Anket çalışması sonucu elde edilen veriler; frekans dağılımları, istatistiksel çıkarımlar, ki-kare testi ve Doğrusal Olasılık Modeli (DOM) yardımıyla analiz edilmiştir. Lisans öğrencilerinin DPÜ'den genel memnuniyet oranının %72 olduğu belirlenmiş ve üniversiteden memnuniyetleri çeşitli nitel değişkenlerin bir fonksiyonu olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Bahsi geçen uluslararası çalışmalardan bazıları şunlardır:

A.G. Camp; D. Gilleland; C. Pearson ve J.V. Putten ¹⁷, yapısal eşitlik modellemesi ile kadınların bilim veya mühendislik alanlarında kariyer tercihleri ile ilgili ampirik tabanlı bir nedensel model olarak “Weidman Teorik Lisans Sosyalleşme Modeli (1985, 1989)”nin yeterliliğini araştırmak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Sonuçta, kadınların bilim veya mühendislik alanlarındaki kariyer tercihlerinin okul ve okul dışı faktörlerden dolayı olarak etkilendikleri görülmüştür.

A. Godwin, G. Potvin, Z. Hazari ve R. Lock ¹⁸, Amerika'daki mühendislik öğrencilerinin kendi performanslarını, rekabet güçlerini ve bir alana karşı ilgilerini tanımlayabilmek amacıyla 6772 kişilik hazırlık sınıfı öğrencilerini kapsayan bir yapısal eşitlik modelini uygulamaya koymuşlardır. Bu doğrultuda bir mühendislik modeli oluşturulmuş ve veriler Mühendislikte Ulusal Sürdürülebilirlik ve Cinsiyet Anketi ile elde edilmiştir. Model; mühendislik fakültesi seçimini etkileyen derslerin matematik, fizik ve genel bilim ilgisi olduğunu açıklamıştır.

¹⁶ Uzgören N. ve Uzgören E. “Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi – Hipotez Testi, Ki-kare Testi ve Doğrusal Olasılık Modeli”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:17, 2005, ss. 1-17.

¹⁷ Camp A.G., Gilleland D., Pearson C. ve Putten J. V. “Women’s Path Into Science and Engineering Majors: A Structural Equation Model”, **Educational Research and Evaluation**, Vol.:15, No:1, 2009, ss. 63-77.

¹⁸ Godwin A., Potvin G., Hazari Z. ve Lock R. “Understanding Engineering Identity Through Structural Equation Modeling”, **43rd IEEE Annual Frontiers in Education Conference**, 2013, ss. 50-56.

Dietrich ve Kracke ¹⁹, ebeveynlerin gençlerin kariyer seçimlerine yardımcı olabilecek önemli ortaklar olduğu temel düşüncesiyle bir çalışma yapmışlardır. Bu doğrultuda gençlerin ve annelerinin kariyer odaklı davranışları her iki taraftan açısından da incelenmiştir. 38 Alman gencinin ve onların annelerinin kişisel hedefleri ve kariyer odaklı aktiviteleri not edilmiştir. Sonuçta; aile bireylerinin bu konudaki bakış açılarının genelde benzerlik taşıdığı ve gencin davranışlarının çocukluğuyla ilgili olmadığı görülmüştür.

Downey; Mcgaughey; Roach ²⁰; öğrencilerin İşletme bölümünü tercih etme nedenlerini araştırmışlardır. Sonuçta; öğrencilerin işletme bölümünü tercihlerini ve tercih anlayışlarını kavrayabilmenin hem öğrenciler hem de işletmeler/şirketler için önem taşımakta olduğunu, çünkü İşletme bölümünde okuyan öğrenciler ve mezunların özellikle şirketler için ciddi eleman kaynağı oluşturduğunu ve bu denli önemli bir kaynağın miktarının artmasının şirketlerin leyhine olacağı düşüncelerine ulaşmışlardır.

Eccles ve Hoffman ²¹, yaptıkları çalışmada: kişilerin yeteneklerin veya tercihlerin nelerden etkilendiklerini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda; kişilerin yetenekleri veya tercihleri çevresel belirleyicilere göre değişebildiğini, aynı yeteneklere sahip olan kadın ve erkeklerin farklı meslek dallarına ayrılabilmediğini, bu farklılıkların ise biyolojik zorunluluklar veya cinsiyet rolleri gibi kültürel faktörlerin yansımaları olabildiğini bulmuşlardır.

Mitchell ²², üniversite bölüm tercihlerinin belirleyicileri ve etkileri üzerinde yoğunlaşmış ve diğer çalışmalarda eksik görülen bazı sorulara yanıt aramıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin; güncel bilgilerine, büyüme ve gelişim algılarına, farklı öğrencilere karşı tutumlarına, motivasyonlarına, iletişimlerine, planlamalarına, gelirlerine, reflekslerine, teknolojiye ilgilerine ve işbirliğine yatkınlıklarına odaklanmıştır. Sonuçta; öğrencilerin bu konularının bağımsız olmadığını, birbirlerini tamamladıklarını ve öğrencilerin tercihlerine doğrudan etki ettiklerini bulmuştur.

¹⁹ Dietrich J. ve Kracke B. "Cross Informant Ratings of Self and Other Regulation at Career Transitions in Adolescence", **Journal of Vocational Behaviour**, Vol.:75, No:2, 2009, ss. 109-119.

²⁰ Downey J. P., McGaughy R. E. ve Roach J. P. "Gender Within The IT Major – A Retrospective Study of Factors That Lead Students to Select an IT Major", **International Journal of Business Information Systems**, Vol.:7, No:2, 2011, ss. 149-165.

²¹ Eccles J. S. ve Hoffman L. W. "Sex Roles, Socialization and Occupational Behaviour", **Child Development Research and Social Policy**, 1984

²² Mitchell, S. "Unpacking the Standards", **Journal of Physical Education, Recreation and Dance**, Vol.:77, Issue:2, 2006, ss. 20-24

Polachek²³; öğrencilerin işgüçlerine, cinsiyetlerine ve tercihlerine odaklanarak bir araştırma yapmıştır. Yaptığı araştırmada beklenen işgücü taahhüdünün çalışmanın herhangi bir alanındaki ekonomik ödülleri etkileyebileceğini savunmuş; erkekler ve kadınların seçtikleri bölümler arasındaki değişikliğin optimal insan sermayesi yatırımında belirgin farklılık gösterebildiğini ve bu durumun birçok işverenin çalışanlarını seçerken cinsiyet ayrımı yapıyor olmasını makul kılacağını, iş gücüne katılan kadınların düşük yetenekli oldukları veya en az maliyetle işe alınmak istedikleri gibi düşüncelerin cinsiyete göre bölüm seçim farklılıklarına etki etmediğini belirtmiştir.

Wang²⁴; sosyal bölümler, teknoloji, mühendislik ve matematik bölümlerinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinin bölüm tercihlerinin kavramsal çatısını test etmek için kariyer teorisi ve yükseköğrenim literatürünü esas alarak bir çalışma yapmıştır. Sonuçta, bu bölümleri seçen öğrencilerin lise matematik derslerinden ve bireysel deneyimlerinden etkilendiklerini bulmuştur.

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ, VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZ SONUÇLARI

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada, veri toplama yöntemlerinden “Anket” kullanılmıştır. Anket; Scopus ve Proquest gibi veri tabanlarından ulaşılan ulusal ve uluslararası makaleler, elektronik kitaplar ile üniversitelerin öğrenci memnuniyet anketlerinden elde edilen bilgiler taranarak elde edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Veriler; 1-30 Mayıs 2016 tarihleri arasındaki dönemde, tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak yüz yüze görüşerek toplanmış ve “SPSS 18.0” yardımı ile çözümlenmiştir.

Analiz Sonuçları

Anket formlarından elde edilen verilere uygulanan istatistikî yöntem ve analizler ile uygulama sonuçları şöyledir:

Güvenilirlik analizi

²³ Polachek, S. W. “Sex Differences in College Major”, **Industrial and Labor Relations Review**, Vol.:31, No.:4, 1978, ss. 498-508.

²⁴ Wang, X. “Why Students Choose STEM Majors: Motivation, High School Learning, and Postsecondary Context of Support”, **American Educational Research Journal**, Vol.:50, Issue:5, 2013, ss. 1081-1121.

Güvenilirlik değeri, bir ölçme aracının tekrarlanan ölçümlerde aynı sonucu verme derecesinin göstergesidir. Güvenilirlik analizini gerçekleştirmek için (0) ve (1) arasında değer alan “(Cronbach) Alfa Katsayısı”nın hesaplanması gerekmektedir. Hesaplanan katsayı, birime ait toplam skorun ölçekteki her bir soruya ait puanların toplanması ile elde edilen ölçeklerde, soruların benzerliğini ya da yakınlığını ortaya koymaktadır. Katsayıya bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanabilmektedir:

$0.0 \leq \alpha \leq 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,

$0.40 \leq \alpha \leq 0.60$ ise ölçek güvenilirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha \leq 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir ve

$0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Anket formunda; bölüm tercihinde etkili olduğu düşünülen kişilik yapısı, kişisel faktörler, ailevi faktörler ve çevresel faktörler olarak tanımlanan likert sorulardan oluşan gruplar için güvenilirlik analizi sonucunda elde edilen ve faktörlere ait güvenilirlik düzeylerini gösteren Cronbach Alpha değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.1: Faktörlerin Güvenilirlik (α) Değerleri

Faktörler	Soru Sayısı	Cronbach Değerleri
Kişilik Yapıları (KY)	6	0.878
Kişisel Faktörler (KF)	11	0.769
Ailevi Faktörler (AF)	6	0.489
Çevresel Faktörler (CF)	6	0.825

Güvenilirlik değerleri tablosu incelendiğinde; kişilik yapıları ölçeği için güvenilirlik düzeyi 0.878, kişisel faktörler ölçeği için güvenilirlik düzeyi 0.769, ailevi faktörler ölçeği için güvenilirlik düzeyi 0.489, çevresel faktörler ölçeği için güvenilirlik düzeyi 0.825 olarak hesaplanmıştır. Bu çerçevede, ölçeklerin güvenilirlik düzeylerinin % 48,9 ile % 87,8 arasında değişim gösterdiği görülmektedir. Aralık farkı çok olsa da araştırmada kullanılan ölçeklerin ortalama güvenilirliği %74,02 olduğundan ölçeğin ve dolayısıyla çalışma sonuçlarının oldukça güvenilir olduğu söylenebilecektir.

Tek yönlü varyans analizi

En basit varyans analizi “Tek Yönlü Varyans Analizi” olup, verilerin tek bir özelliğe göre aşağıda verilen şekilde sınıflandırıldığı durumda uygulanmaktadır.

Hipotezler,

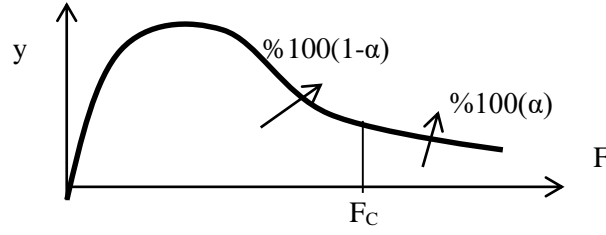
$$H_0: \sigma^2_{ana} = 0,$$

$$H_1: \sigma^2_{ana} > 0 \text{ şeklinde kurulmakta,}$$

$F_c = F_{\alpha; k-1, n-k}$ değerine cetvelden bakılmakta ve $F_H > F_c$ ise H_0 hipotezi reddedilmektedir.

Şekil 2.1: F Testinin Varyans Analizinde Uygulanması

M.DEMİRÇİ/ Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin Ve Tercih Sonuçlarının İstatistiksel Analizler İle İncelenmesi

Eğer H_0 reddedilirse grup ortalamalarının birbirinden farklı olduğu, H_0 reddedilmezse farklı olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Anket verilerinden elde edilen sonuçlara göre, başlıca değişkenlere ayrı ayrı varyans analizi uygulanmış ve özet olarak şu sonuçlar elde edilmiştir:

Tablo 2.2: Varyans Analizi Tablosu

	F	Sig.
Kişilik Yapısı (KY)	3,542	,030
Kişisel Faktörler (KF)	2,446	,018
Ailevi Faktörler (AF)	4,816	,009
Çevresel Faktörler (ÇF)	6,109	,000

Varyans analizi tablosu incelendiğinde: tüm değişkenlere ait ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$) ve güvenilirlik analizi sonucunda elde edilen $\alpha = 0.7402 \cong 0.74$ çıktığı için $F_H < F_c$ olduğu anlaşılmış, H_0 hipotezi red edilmemiştir yani grup ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Korelasyon analizi

İki veya daha çok değişken arasındaki bağıntının yönünü (pozitif, negatif) ve derecesini (güçlü ilişki, ilişki yok, zayıf ilişki) belirlemek için kullanılan bir analiz yöntemidir (Dilek ve diğerleri, s.186).

İki değişken arasında birlikte değişimin ölçüsü olan korelasyon katsayısının (r) büyüklüğü (+1) ile (-1) arasında değişmekte ve aldığı değere göre yorum yapılabilmektedir. Katsayının (-1) olması değişkenler arasında negatif yönlü mükemmel bir doğrusal ilişkiyi gösterirken, (+1) olması pozitif yönlü doğrusal bir ilişkiyi göstermektedir. Katsayının (0) olması ise iki değişken arasında doğrusal bir ilişkinin olmadığını göstermektedir (Yıldız ve Bircan, s.316).

Katsayı, aşağıdaki gibi yorumlanabilmektedir:

0,00 – 0,25 ise ölçekler arasındaki ilişki çok zayıf,

0,26 – 0,49 ise ölçekler arasındaki ilişki zayıf,

0,50 - 0,69 ise ölçekler arasındaki ilişki orta,

0,90 – 1.00 ise ölçekler arasındaki ilişki çok yüksektir.

Anket verilerinden elde edilen sonuçlara göre, başlıca değişkenlere ayrı ayrı korelasyon analizi uygulanmış ve özet olarak şu sonuçlar elde edilmiştir:

Tablo 2.3: Korelasyon Analizi Tablosu

	Bölüm Memnuniyeti
Kişilik Yapısı (KY)	,444** ,000 406
Kişisel Faktörler (KF)	,520** ,000 407
Ailevi Faktörler (AF)	,335** ,000 406
Çevresel Faktörler (ÇF)	,252** ,000 407

Korelasyon analizi tablosu incelendiğinde: kişilik yapısı ile bölüm memnuniyeti arasında 0,444 ile zayıf, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,444$; $p=0,000<0,01$); kişisel faktörler ile bölüm memnuniyeti arasında 0,520 ile orta, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,520$; $p=0,000<0,01$); ailevi faktörler ile bölüm memnuniyeti arasında 0,335 ile zayıf, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,335$; $p=0,000<0,01$) ve çevresel faktörler ile bölüm memnuniyeti arasında 0,252 ile zayıf, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,252$; $p=0,000<0,01$) görülmüştür. Sonuçlara göre, öğrencilerin bölüm memnuniyetleri ile ilişkisi en güçlü olan değişkenin kişisel faktörler olduğu anlaşılmıştır. Bu durumda; tercihler öğrencilerin kişilik yapılarına ne kadar uygun olursa öğrenciler devam ettikleri bölümü o kadar severek okumaktadır. Aileler de bu aşamada çocuklarını desteklemeli ve onların bilinçli tercihler yapmalarını sağlamalıdır. Böyle bir tercih süreci sonucu öğrenci memnuniyeti üst seviyelerde olacak ve ileride mesleğini severek yapan, mutlu bireylerin yetişmesine katkıda bulunacaktır.

M.DEMİRCİ/ Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin Ve Tercih Sonuçlarının İstatistiksel Analizler İle İncelenmesi

KAYNAKÇA

Camp A.G., Gilleland D., Pearson C. ve Putten J. V. “Women’s Path Into Science and Engineering Majors: A Structural Equation Model”, **Educational Research and Evaluation**, Vol.:15, No:1, 2009, ss. 63-77.

Dietrich J. ve Kracke B. “Cross Informant Ratings of Self and Other Regulation at Career Transitions in Adolescence”, **Journal of Vocational Behaviour**, Vol.:75, No:2, 2009, ss. 109-119.

Mustafa Dilek, Öznur İşçi ve Atilla Göktaş, **Uygulamalı İstatistik**, Muğla Üniversitesi Yayınları, Muğla, 2010, s. 186.

Doğan İ., Saraçlı S. ve Kaygısız Z. “Üniversiteye Yerleşen Öğrencilerin Bölüm Memnuniyetlerinin Ridit Analizi ile İncelenmesi ve Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Birinci Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”, **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, 2005, ss. 175-184.

Downey J. P., McGaughey R. E. ve Roach J. P. “Gender Within The IT Major – A Retrospective Study of Factors That Lead Students to Select an IT Major”, **International Journal of Business Information Systems**, Vol.:7, No:2, 2011, ss. 149-165.

Eccles J. S. ve Hoffman L. W. “Sex Roles, Socialization and Occupational Behaviour”, **Child Development Research and Social Policy**, 1984.

Erol A., Yergin H. ve Mercan M. “Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinin Belirleyicileri: Hakkari Örneği”, **Hakkari Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt:4, No:2, 2012, ss. 1-9.

Gavcar E., Bulut Z. A., Karabulut A. N. “Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri (Muğla Üniversitesi Örneği)”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl:4, Sayı:7, 2005, ss. 21-39.

Gülcan Y., Kuştepe Y. ve Aldemir C. “Yükseköğretim’de Öğrenci Doyumu: Kuramsal Bir Çerçeve ve Görgül Bir Araştırma”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, Cilt:7, Sayı:1, 2002, ss. 99-114.

Godwin A., Potvin G., Hazari Z. ve Lock R. “Understanding Engineering Identity Through Structural Equation Modeling”, **43rd IEEE Annual Frontiers in Education Conference**, 2013, ss. 50-56.

Işık, Erkan. **Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi Temelli Bir Grup Müdahalesinin Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Kararı Yetkinlik ve Mesleki Sonuç Beklenti Düzeylerine Etkisi**, Doktora Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2010.

İkikat Tümer E., Miran B. ve Birinci A. “Bulanık Eşli Karşılaştırma Yöntemiyle Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Fakülte Tercihlerini Belirleyen Hedeflerinin Analizi”, **Atatürk**

Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 10. Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı, 2009, ss. 119-136.

İyem C. ve Erol E. “Mesleki Yönelimlerde Bireylerin Kişilik ve Demografik Özelliklerinin Rolü; Sakarya Üniversitesi İşletme Bölümü Örneği”, **Sakarya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi**, Cilt:5, No:1, 2013, ss. 137-146.

Kırdök, Oğuzhan. **Bilişsel Bilgiyi İşleme Yaklaşımına Göre Geliştirilen Mesleki Karar Verme Programının Sınanması**, Doktora Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2010.

Koca, Ayşe İpek. **Üniversite Öğrencilerinin Değerleri ve Bireysel Özellikleri ile Kariyer Tercihleri Arasındaki İlişki: Çukurova Üniversitesi'nde Bir Araştırma**, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2009.

Mitchell, S. “Unpacking the Standards”, **Journal of Physical Education, Recreation and Dance**, Vol.:77, Issue:2, 2006, ss. 20-24.

Necati Yıldız ve Hüdaverdi Bircan, Uygulamalı İstatistik, Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti., Ankara, 2006, s. 316.

Pekkaya M. ve Çolak N. “Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin AHP ile Belirlenmesi”, **Bülent Ecevit Üniversitesi The Journal of Academic Social Science Studies**, Cilt:6, Sayı:2, 2013, ss. 797-818.

Pilavcı, Dilek. **Bilgi Çağında Değişen Kariyer Anlayışı ve Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Uygulama**, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2007.

Polachek, S. W. “Sex Differences in College Major”, **Industrial and Labor Relations Review**, Vol.:31, No.:4, 1978, ss. 498-508.

Polat F. B., Ardıç K., Özdemir Y. “Bireysel Kariyer Planlamada Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Sakarya Devlet Okulları Örneği”, **İşletme Bilimi Dergisi (JOBS)**, Cilt:4, Sayı:1, 2016, ss. 29-65.

Sarpkaya, Ruhi. “Üniversiteye Girişte Bireysel Eğitim İstemini Etkileyen Etmenler: Adnan Menderes Üniversitesi Örneği”, **Adnan Menderes Üniversitesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**, Cilt:10, Sayı:1, 2010, ss. 449-488.

Şahin İ., Zoraloğlu Y. R., Fırat N. Ş. “Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, Cilt:17, Sayı:3, 2011, ss. 429-452.

Uzgören N. ve Uzgören E. “Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi – Hipotez Testi, Ki-kare Testi ve Doğrusal Olasılık Modeli”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:17, 2005, ss. 1-17.

M.DEMİRCİ/ Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin Ve Tercih Sonuçlarının İstatistikî Analizler İle İncelenmesi

Wang, X. “Why Students Choose STEM Majors: Motivation, High School Learning, and Postsecondary Context of Support”, **American Educational Research Journal**, Vol.:50, Issue:5, 2013, ss. 1081-1121.

EK: ANKET FORMU

ANKET FORMU				
Değerli öğrenciler; Bu anket, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi öğrencilerinin bölüm tercih neden ve sonuçlarının saptanması amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla sizlerin görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Verilen cevaplar sadece makale çalışmasında kullanılacağı için isminizi belirtmenize gerek yoktur. Lütfen hiçbir soruyu cevaplamadan geçmeyiniz, hepimize teşekkür ederim. Arş. Gör. Melike DEMİRCİ				

BÖLÜM 1 : DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER İLE İLGİLİ SORULAR

1	Fakülteniz	☐ Fen-Edebiyat	☐ İİBF	☐ Mühendislik	
2	Bölümünüz	☐ Biyoloji ☐ Kimya ☐ Türk Dili	☐ İşletme ☐ YBS	☐ Elektrik E. ☐ Enerji S. ☐ Gıda ☐ İnşaat ☐ Kimya M. ☐ Makine	
3	Öğretim Türü	☐ 1.öğretim	☐ 2.öğretim		
4	Sınıfınız	☐ 2.sınıf	☐ 3.sınıf	☐ 4.sınıf	
5	Genel Not Ortalamanız				
6	Yaşınız	☐ 18-22 arası	☐ 23 ve üzeri		
7	Cinsiyetiniz	☐ Erkek	☐ Kadın		
8	İkamet Yeriniz	☐ Osmaniye	☐ Osmaniye Dışı		
9	Sınavı kaçınıc girişte kazandınız?	☐ 1.	☐ 2.	☐ 3.	☐ 4 ve üstü
10	Son sınavda kaç tercih yaptınız?	☐ 1-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16 ve üstü
11	Tercihlerinizde kaç farklı bölüm vardı?	☐ 1-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16 ve üstü
12	Tercihlerinizin kaç bölümünüze aitti?	☐ 1-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16 ve üstü

13	Bölümünüz hakkında ön bilginiz var mıydı?	() Evet		() Hayır	
14	OKÜ hakkında ön bilginiz var mıydı?	() Evet		() Hayır	
15	Tercihlerinizde OKÜ kaçınıcı sıradaydı?	() 1-5	() 6-10	() 11-15	() 16 ve üstü
16	OKÜ'yü tercih etmenizin en önemli nedeni hangisi idi?	☐ İkamet ettiğim ile olan yakınlığı ☐ İstedğim bölümü içeren sayılı üniversitelerden birisi olması ☐ OKÜ hakkında olumlu düşüncelere sahip olmam ☐ Puanımın OKÜ'ye yeteceğini düşünmem ☐ Aile, arkadaş ve çevreden etkilenmem			

KİŞİLİK YAPILARI		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Genelde gerçekçi davranırım.					
2	Sanata karşı yoğun ilgi duymaktayım.					
3	Gezmekten ve yeni insanlarla tanışmaktan hoşlanırım.					
4	Paylaşmayı severim.					
5	Merak ettiğim her şeyi mutlaka öğrenmeye çalışırım.					
6	İnsanları iyi analiz ettikten sonra onlara yaklaşmaya çalışırım.					

BÖLÜM 2 : BÖLÜM TERCİHİ VE TERCİH SONUÇLARI İLE İLGİLİ SORULAR

YARGILAR		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
BÖLÜM TERCİHİNİN BELİRLEYİCİLERİ						
KİŞİSEL FAKTÖRLER						
Kişilik Yapıları:						
1	İlgi duyduğum alanlara yakın olması					
2	Sahip olduğum yetenekleri kullanabilmeme imkan sağlaması					
3	Kişilik özelliklerime uygun olması					
Beklentiler:						
4	İşsiz kalmama olasılığımın yüksek olması					
5	Sahip olabileceğim mesleklerin çalışma saatlerinin esnek olması					
6	Sahip olabileceğim mesleklerin maddi getirilerinin yüksek olması					
7	Sahip olabileceğim mesleklerin sosyal imkanlarının geniş olması					
8	Sahip olabileceğim mesleklerde ilerleme imkanlarının olması					
Zorunluluklar:						
9	Lisede okuduğum alan nedeniyle bu bölümü seçtim.					
10	Lisenin türü nedeniyle bu bölümü seçtim					
11	Yükseköğretime geçiş sisteminden dolayı bu bölümü seçtim					
AİLEVİ FAKTÖRLER						

M.DEMİRCİ/ Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin Ve Tercih Sonuçlarının İstatistiksel Analizler İle İncelenmesi

	Destek:					
12	Ailemin benimle konuşması ve bana tavsiyeler vermesi					
13	Ailemin bölümleri araştırmam için beni teşvik etmesi					
14	Ailemin kararına saygı duyacaklarını bildirmesi					
	Müdahale Eksikliği:					
15	Ailemin mesleki geleceğim ile gerçek anlamda ilgilenmemesi					
16	Ailemin bölümler hakkında az bilgisi olduğu için destek olamaması					
17	Ailemin iş yoğunluğundan dolayı destek olamaması					
	ÇEVRESEL FAKTÖRLER					
	Arkadaşlar ile İletişim:					
18	Tercihimde arkadaşlarımın düşüncelerini dikkate aldım					
19	Tercihimde arkadaşlarımın bölüm tercihlerini dikkate aldım					
20	Tercihimde arkadaşlarımın üniversite tercihlerini dikkate aldım					
	Çevre ile İletişim:					
21	Tercihimde öğretmenlerimin düşüncelerini dikkate aldım					
22	Tercihimde örnek aldığım kişinin mesleğini dikkate aldım					
23	Sececeğim mesleğin toplumdaki yerini dikkate aldım.					
	BÖLÜM TERCİHİNDEN MEMNUNİYET					
24	Genel olarak değerlendirdiğimde bölümümden memnunum					
25	Bölümümü seviyorum					
26	İyi ki bu bölümü tercih etmişim					
	BÖLÜM TERCİHİNDEN MEMNUNİYETİN SONUÇLARI					
	Bölüm Değiştirme Eğilimi:					
27	Bölümümü değiştirmek istiyorum					
28	Başka bir bölümde daha başarılı olabileceğimi düşünüyorum					
29	Başka bir bölüme geçebilmek için hazırlık yapıyorum					
	Başarı:					
30	Başarılı bir öğrenci olduğumu düşünüyorum					
31	Derslerimin çoğunu ait oldukları dönemde başarıyla tamamlıyorum					
32	Derslerime isteyerek ve düzenli olarak çalışıyorum					